

Pfv.VII.21.854/2009/4. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Misi Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hodobay Ágnes ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj és kártérítés megfizetése iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt 13.G.40.100/2007. szám alatt indult, és a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.690/2008/8. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperes részére 360.000 (Háromszázhatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, az adóhatóság felhívására 1.096.300 (Egymillió-kilencvenhatezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felek között 2005. június 23-án vállalkozási szerződés jött létre, melyben a felperes 185.000.000 forint átalánydíj ellenében kötelezettséget vállalt a ... bővítéséhez szükséges kiviteli tervek elkészítésére, és a kivitelezési munka elvégzésére. A vállalt munkafeladatokat a felperes a kikötött - módosított - határidőben szerződésszerűen teljesítette, az átalánydíjat pedig az alperes - késedelmesen - kiegyenlítette.

A felperes módosított keresetében egyrészt az állítása szerint elvégzett pótmunkák ellenértékeként 15.225.676 forint + ÁFA, másrészt a számlák késedelmes kiegyenlítése miatt 1.209.969 forint kártérítés megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság az alperest 237.565 forint kártérítés megfizetésére kötelezte, ezt meghaladó részében a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes az előzetesen lefolytatott közbeszerzési eljárás nyerteseként kötött átalánydíjas vállalkozási szerződést az alperessel. Így neki, mint kellő szakismerettel rendelkező gazdálkodó szervezetnek már a közbeszerzési eljárás során átadott iratanyag alapján tisztában kellett lennie azzal, hogy milyen műszaki feladatokat kell megvalósítania. Ennek megfelelően a kiviteli tervet a vállalkozási szerződés megkötését követően olyan módon alkothatta meg, hogy azok egyrészt teljes körűen tartalmazzák a vállalt munkafeladat megvalósításához szükséges építészeti megoldásokat, másrészt elvégzésükre a kikötött átalánydíj megfelelő fedezetet biztosítson. Ezért a felperes arra hivatkozással, hogy az általa készített kiviteli tervben olyan munkálatok is szerepelnek, amelyeket a szerződéskötés alapját képező ajánlati költségvetésben még nem vett számításba, további díjazásra nem tarthat igényt. Ha pedig valamely további munkafeladat elvégzése pótlólagos megrendelői igények alapján merült fel, a felperes a vállalkozási szerződést megtámadhatta volna, vagy kezdeményezhette volna annak módosítását. Mindezekre azonban a perbeli esetben nem került sor. Emellett a felperes az általa kiadott teljességi nyilatkozatban egyébként is lemondott a kikötött átalánydíjat meghaladó minden további díjigény érvényesítéséről, még arra az esetre is, ha valamely munkafeladat az általa adott ajánlati költségvetésben nem szerepelne, vagy mennyiségi eltérés mutatkozna. Mindezekre figyelemmel a felperest további díjazás nem illeti meg. A kártérítési igényt a másodfokú bíróság szintén teljes egészében alaptalannak találta.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, és a pótmunkadíj iránti igény körében annak hatályon kívül helyezését, és az eljárás másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kifejtette, hogy az eljárás bíróságok a Ptk. 403. § (4) bekezdésébe ütköző módon mellőzték annak részletes vizsgálatát, hogy az általa az eredeti szerződés kereteit meghaladóan elvégzett munkálatok pótmunkának minősülnek-e, és azokért milyen díjazásra jogosult. Abban az esetben ugyanis, ha a megrendelői igények utólagos változása folytán további, a szerződés alapját képező tervekben nem szereplő munkafázisokat kell végeznie, az elvégzett munka ellenértéke a megítélése szerint a vállalkozási szerződés megtámadásának vagy módosításának hiányában is megilleti. Megjegyezte, hogy az eljárás bíróságok ezzel ellentétes álláspontja nem áll összhangban a Legfelsőbb Bíróság 2000. évi 201. számú elvi határozatában foglaltakkal sem. Előadta, hogy a pótmunkavégzés megtörténtének és az őt ezért megillető díj

összegének megállapítása érdekében szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatni, ezt azonban az eljárás bíróságok álláspontja szerint a Pp. 177. § (1) bekezdésébe ütköző módon mellőzték. Végül kifejtette, hogy a bíróságok nem tisztázták azt sem, hogy a teljességi nyilatkozatot a keresetlevélben megjelölt pótmunkák felmerülése előtt vagy után tette, így a jogerős ítélet meghozatala során a megítélése szerint megsértették a Pp. 206. § (1) bekezdését is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Ptk. 403. § (4) bekezdésének alkalmazása során pótmunkának – amint arra a Legfelsőbb Bíróság is rámutatott a 2000. évi 201. számú elvi határozatában – a tervdokumentációban nem szereplő, utólag megrendelt, a kiviteli terv módosítása folytán felmerült, illetőleg a műszaki szükségességből elvégzett munka minősül. A pótmunka ellenértéke a vállalkozót az eredeti vállalkozási szerződés sikeres megtámasztásának vagy módosításának hiányában is megilleti.

A vállalt munkafeladatot azonban a perbeli esetben a felperes saját előadásából kitűnően is a kiviteli tervnek megfelelően végezte el, e terv módosítására, illetve a tervben foglaltakhoz képest pótmegrendelésre a peradatok szerint nem került sor.

A szerződéskötést megelőzően készített ajánlati költségvetésben számításba nem vett, vagy kisebb költséggel becsült, de a vállalt feladat megvalósításához kellő gondosság mellett előreláthatóan szükséges munkálatok elvégzéséért viszont a vállalkozót általánosan szerződés esetében – eltérő megállapodás hiányában – az általánosan felül további díjazás nem illeti meg. A perbeli esetben a felperes az általa kiadott teljességi nyilatkozatban kifejezetten ki is nyilvánította, hogy a vállalási ár az ilyen munkafeladatok elvégzésére is kiterjedt, vagyis e munkákért külön díjazásra nem tart igényt. A teljességi nyilatkozat – tartalmából kitűnően – a megtételét követően felmerülő ilyen munkálatokra is vonatkozott.

Mindezekre figyelemmel helyesen, a Ptk. 403. § (4) bekezdésének és a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül foglaltak állást az eljárás bíróságok akként, hogy a felperes a perbeli esetben a kiviteli tervben szereplő, de az ajánlati költségvetés elkészítése

során számításba nem vett munkálatok elvégzéséért az átalánydíjon felül további díj megfizetésére nem tarthat igényt. Erre tekintettel a szakértői bizonyítás is szükségtelen volt, azt a bíróságok szintén jogszabálysértés nélkül mellőzték.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintve - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, és a Pp 78. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles az állam javára, az adóhatóság felhívására megfizetni. A Legfelsőbb Bíróság a Pp 78. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte a felperest az alperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére is.

Budapest, 2010. január 07.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Benkő Csilla s.k. bíró